

Підсумки адаптації учнів 1 класу до навчання в гімназії

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018, згідно з планом роботи школи на 2023-2024 навчальний рік та планом внутрішкільного контролю протягом I семестру вивчався процес адаптації учнів 1 класу в НУШ.

Протягом даного періоду були відвідані та проаналізовані уроки, проведені бесіди з вчителем та учнями. Було організовано проведення спеціальних занять для першокласників, які носили розвивальний та пізнавальний характер, проводились у формі гри та були спрямовані на визначення психологічної і соціальної готовності, розвиток психологічних функцій, пізнавальної активності. Проаналізовано дотримання вимог щодо забезпечення умов навчання та виховання першокласників.

Обстежено всього 17 учнів, у тому числі 8 дівчат, 9 хлопчиків. До навчання в 3О всі діти були охоплені дошкільною освітою.

Адміністрацією навчального закладу дотримано вимог щодо забезпечення належних умов для навчання і виховання здобувачів освіти, зокрема першокласників, які у загальноосвітньому навчальному закладі встановлено відповідно до Державних санітарних правил і норм влаштування та організації освітнього процесу.

У початковий період навчання дитини у 1 класі важливе значення має успішність адаптивного періоду. Створення сприятливого середовища для адаптації дитини до систематичного навчання забезпечуватиме їй подальший розвиток, успішне навчання та виховання.

Відвідані уроки засвідчили, що вчитель Ремета М.І. будує уроки із врахуванням психологічних та індивідуальних особливостей розвитку дітей-шестирічок відповідно до програми НУШ

Вчитель працює за навчальною програмою НУШ-1 (автор Р.Б. Шиян). Вона володіє методикою проведення ранкових зустрічей, здійснює інтегрований підхід до використання навчального матеріалу у межах теми, вчить дітей працювати в парах, вільно спілкуватися. У класі створені необхідні осередки, розроблені правила, підготовлені та оновлюються стенди, укладені портфоліо учнів та ведуться щоденники вражень. Діти вільно спілкуються, обговорюють теми, які пропонує вчитель.

Учителька творчо та креативно підійшла до облаштування освітнього простору, створила осередки, бібліотечку, активно використовується класна кімната для проведення ранкових зустрічей, упроваджується технологія «Щоденні 5», «Щоденні 3, практикується робота в парах, групах, діти вчать проводити перші дослідження та спостереження. На стендах розміщені роботи учнів, які потім укладаються у

портфолію. Залюбки по завершенню занять першокласники ведуть записи у щоденнику вражень. Педагог велику увагу звертає на згуртування учнів, формування спільноти. Учитель 1 класу активно запроваджує інтегрований, діяльнісний підхід до навчання учнів, роботу в парах. Естетично та оригінально оформлені стенди для інформацій, настрою, дитячих робіт, осередки, визначено місце для зберігання дитячих матеріалів, упорядковується портфолію учнів, заняття із цеглинками «Лего».

Перший тиждень носив назву «Я школяр». Щодня учні отримували знання про те, навіщо ходити до школи, що очікувати від шкільного життя, хто однокласники, як безпечно дістатися до школи й повернутися додому, що покласти у шкільний ранець.

Другий тиждень носив назву «Мій/наш клас». Упродовж його проведення реалізовувалися проблемні питання: як знайти свою класну кімнату, як почуватися комфортно у класі.

Тема третього тижня «Мої друзі». Вона допомогла вирішенню питань, хто такі друзі, яким має бути друг, як знайти друзів, чому нам цікаво разом, як зберегти дружбу, як піклуватися по друзів – домашніх улюбленців.

«Моє довкілля» - такою була тема четвертого тижня. У ході роботи учні відповідали на питання, що мене оточує, які таємниці має шкільне подвір'я, які рослини ростуть на шкільному подвір'ї, кольори та звуки довкілля, які вони, як поводитись у довкіллі. У навчанні учнів велику увагу вчитель Ремета М.І., Копич Т.В., Залуцька Н.О. приділяють грі як основному виду дитячої діяльності. Ігрова діяльність є цінним засобом виховання розумової активності учнів, активізує психічні процеси, викликає живу зацікавленість у процесах пізнання. Під час проведення дидактичних ігор діти з бажанням долають значні труднощі у навчанні, розвивають свої здібності та вміння. Так, на уроках навчання грамоти маріанна Іванівна практикує інтерактивні вправи ігрового характеру.

Уроки з курсу «Я досліджую світ» проводяться, активно поєднуючи навчально-пізнавальну і оздоровчо-рухову діяльність першокласників. Ігри та ігрові ситуації є невід'ємною частиною уроків з фізичної культури. Кожен день починається з ранкових зустрічей.

На уроках мови та математики значне місце відводиться дидактичним іграм, дозволяючи дітям час від часу рухатися, забезпечуючи зміну видів діяльності. Для розвитку у першокласників просторових уявлень використовуються різноманітні дидактичні матеріали.

Вчителі постійно стимулюють учнів дотримуватись правильної постави під час виконання письмових робіт за партою.

Адаптація дітей відбувається не відразу. Поступово підвищується працездатність, спадає напруга та тривожність.

Шкільним практичним психологом Глаголою Н.Д. проводилось дослідження з метою визначення рівня адаптації дитини та вибору адекватних засобів психолого-педагогічної допомоги щодо попередження розвитку психоемоційних і соматичних розладів.

Для досягнення цієї мети були поставлені завдання:

- Дослідження положення дитини в колективі;
- Дослідження рівня адаптації дитини до школи;
- Визначення характеру психологічного комфорту учня у класі, його емоційного стану;
- Аналіз емоційного відношення до школи;
- Дослідження ефективності навчальної діяльності, засвоєння шкільних норм поведінки, успішність соціальних контактів.
- Спостереження психолога за мікрокліматом у класному колективі, стилем спілкування учнів з учителем, та один з одним.

Спостереження за учнями показало, що соціально-психологічна адаптація проходить в класі по-різному.

Більша частина учнів адаптувалась протягом 1 місяця навчання, відносно швидко освоїлась у новому колективі, знайшла друзів. Діти в основному привітні, доброзичливі, з бажанням і без напруги виконують шкільні обов'язки, хоча інколи і виникають певні складності в контакті з іншими.

Учні _____ проходили більш тривалу адаптацію, деколи відмовлялися виконувати поставлене перед ними завдання, проте завдяки розумній реакції вчителя приступали до роботи. Та на кінець 1 півріччя реакція цих учнів стала відповідною. Такі учні як _____ мають труднощі у засвоєнні навчальної програми, плутає букви, не бачить рядка, клітинки, ще не читає, рахувати вміє до 10, але з допомогою, пропускає цифри, записують вирази, додають в межах десяти, вчать каліграфічно записувати вирази. Адаптація цих дітей триває, батькам надано педагогічні та психологічні рекомендації.

Учитель 1 класу Ремета М.І. завжди емоційно підтримує всіх дітей за успіхи, навіть якщо вони і незначні. Проте ще потребує великої уваги і допомоги вчителя _____.

Конфлікти з дітьми вирішують мирним шляхом, дотримується правил поведінки під час гри, відпочинку, просять вибачення за порушення. Учні 1 класу беруть активну участь у руховій активності, тощо. Вивчення даного питання показало, що всі учні 1-го класу адаптувались до навчання в закладі загальної середньої освіти.

У закладі освіти постійно проводиться робота для покращення адаптації учнів 1 класу, а саме:

- психологічний супровід учнів у період адаптації, практичним психологом Глаголою Н.Д.
- спільні з батьками заходи до Дня Святого Миколая, класний керівник 1 класу Ремета М.І.
- День знань
- спортивні змагання, вчителем фізичної культури Глаголою Н. Д.,
- педагогом-організатором Глуханіч А.Е. та класним керівником, благодійних ярмарків
- адміністрацією закладу освіти та класним керівником, заняття з учнями 1 класу в період адаптації. "Я, ти, ми - друзі назавжди"
- класний керівник, тренінг "Я - частинка класу"

- психологом гімназії Глаголою Н.Д., загальношкільне спортивне свято «Тато, мама, я – спортивна сім'я».
- Постійно проводиться індивідуальна корекційна робота.

Спостереження за учнями у жовтні та в середині навчального року показало, що соціально-психологічна адаптація проходить в класі по-різному. Вона покращилась: якщо взяти показники високого та середнього рівня адаптації із 64% до 72,5%. Турбує показники зовнішньої мотивації, які дещо знизилась.

	Жовтень	Грудень-січень
Високий рівень адаптації	21%	27,3 %
Середній рівень адаптації	43%	45,5%
Низький рівень адаптації	15%	9%
Зовнішня мотивація	21%	18,2%

Отже, в цілому рівень адаптації першокласників до навчання у школі є достатній. Учні, які мають низький показники за всіма або більшістю досліджуваних аспектів потребують подальшого супроводу з боку психолога, вчителів, батьків.

Рекомендації:

1. Вчителям 1 класу Реметі М.І., Копич Т.В., Залуцькій Н.О.:
 - 1.1. Під час проведення занять здійснювати індивідуальний підхід до учнів, у яких виникають труднощі в період адаптаційного процесу.
 - 1.2. Удосконалювати форми та методи роботи з учнями шестирічного віку під час адаптаційного періоду та впродовж року.
 - 1.3. Проводити індивідуальні бесіди з батьками першокласників, в яких процес адаптації до шкільних умов проходить складніше.
 - 1.4. Проводити роботу зі згуртування учнів, виховання взаєморозуміння, взаємоповаги, вміння жити в колективі
2. Практичному психологу Глаголі Н.Д. навчального закладу проводити корекційну роботу з учнями з низьким рівнем адаптації.